

go between

Perspektiver på ASF og studiekompetencer

Et Studieliv

go between

Go between

Konsulent firma med speciale i ASF og ADHD
Rådgivning, vejledning og kurser
Mentorordninger
Supervision
Huskurser og undervisning

mail: dh@dorthehoelck.dk mobil: 24657309

go between

Anna HF student 2019

Anna er 18 år

Bor sammen med sin familie i Ebeltoft.

Gået i almindelig folkeskole
Har diagnoserne autisme og ADD

Går på HF for unge med ASF

Præsentation

- ▶ Diagnose; ASF - ADD - Angst (1,5 år) Stress blusser det op
- ▶ Folkeskole
- ▶ HHX frem til jul
- ▶ HF for autister august 2017
- ▶ Slutningen af 9. klasse kontakt til Dorte

Vores oplæg

- ▶ Mulighederne for at tage en ungdomsuddannelse
- ▶ Autisme og ungdomsuddannelses miljøet
Autisme generelt - Anna og autismen
- ▶ Konteksten i og omkring ungdomsuddannelserne
Generelt og fokus på Annas erfaringer
- ▶ Hvordan kan vi forbedre med fokus på autismen?

Ungdomsuddannelse

- ▶ I vores samfund forventer vi at de unge tager en ungdomsuddannelse
- ▶ Der er rigtig mange valgmuligheder hvis du er neurotypisk tænkende
- ▶ Hvordan ser det ud for unge med ASF?
Virker det vi tilbyder?
Er der noget vi kan gøre bedre?

Ungdomsuddannelser fortsat

- Der findes ca 180 gymnasier i DK
De indeholder forskellige linier, hvilket betyder de unge kan vælge efter interesse og de kan vælge så deres transporttid bliver kort.

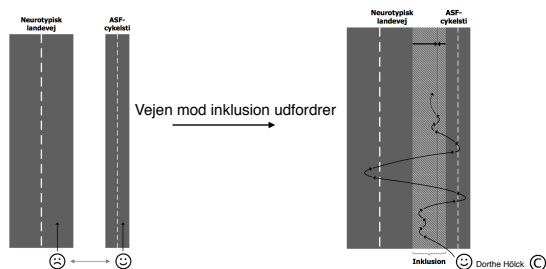

- Der er ca 10 gymnasier og HF som er direkte målrettet unge med ASF
De er oprettet over hele landet, og afstanden til og fra skole er ofte lang.

At leve i en NT kultur

- Alt i samfundet er bygget op omkring neurotypisk logik
- Udannelsessystem, kommunesystemet, arbejdsmarkedet, bostøtten, bostederne mm
- Det betyder at personer med ASF tænkning - kommer til at bruge mere energi, når de skal færdes i NT konteksten
- Det betyder også at NTerne har brug for hjælp til at forstå de autistiske perspektiver for handling

Inklusion i fokus

Muligheder for Anna

- ▶ Anna havde to muligheder for ungdomsuddannelse; Randers eller Århus - Begge steder er der transport på 100 km om dagen = der bliver brugt 2 timer til transport pr dag

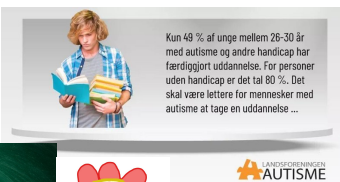
Samlet skoleuge 38 timer + lektier som udgør ca 1 time om dagen.

Anna bruger ialt 43 timer pr uge på sin ungdomsuddannelse.

- ▶ Transport; kommune vil ikke anerkende Annas transportudfordringer - Mormor og mor kører.

Ungdomsuddannelser fortsat

- ▶ Vi må gøre noget for det kan ikke være rigtigt at vi skal acceptere dette!

Hvorfor gives diagnosen?

- ▶ Fordi personen ikke udviklede sig som omgivelserne forventede = neurotypisk
- ▶ For at afklare hvorfor personen ikke trives
- ▶ Fordi omgivelserne ønsker viden om, hvordan de kan støtte personen med at komme i travsel og nå sine mål!)

Lorna Wings triade / Dorthe og

Kommunikation

Sociale kompetencer

Gensidighed

Forestillingsevnen

Anna HF autismeklasse

- ▶ Startede 12 i klassen, den første ASF klasse i Århus
Vi er nu 7 i klassen

- ▶ Fast klasse lokale i 1. HF
2. HF - halvdelen af skoletiden i NT klasse
HF Plus 6 måneder i NT klasser

- ▶ Mentor/2 forskellige.
Vi mødes efter skole - ca hveranden uge.

- ▶ Lærere primært tilknyttet ASF klassen

Hvordan er konteksten
tilpasset eleverne med
autisme?

Studieretning

- ▶ Valgmuligheder - ASF 2 retninger / NT 6 retninger
Frustreret over vilkårene er så ulige.
- ▶ Ønsker at skifte til almen HF
Dårligt miljø i klassen, vi får ikke kvalificeret hjælp til det
sociale og fagligheden halter i vores undervisning.
- ▶ Studievejledningen = Vejledning i studiet og forholdene?
Bliver ikke mødt i forhold til min autisme.
Ukonkrete svar, og formuleringer der er for neurotypiske

Interaktionen

- Forskellige forudsætninger alt efter om tænkningen er autistisk eller neurotypisk
- Forskellige forventninger til hvem, der tager ansvar for interaktionen

Autisme vs NT klasse

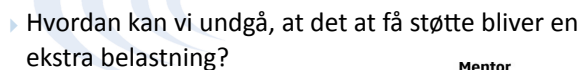

- ▶ Det er en ulempe at der kun er 12 i klassen, fordi der altid falder nogen fra.
- ▶ Gruppearbejde - det er ikke-eksisterende
Vi mangler struktur og anvisninger
- ▶ Klassediskussioner
Det er vanskeligt for lærerne at få det i spil
- ▶ Dorthe - der er brug for en særlig indsats / læring i skolekonteksten

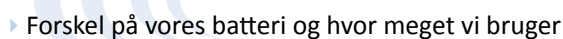
SPS / mentorstøtte

- ▶ Der der har betydet noget for Anna, er samtalerne med Dorthe. Vi ringer sammen ugentligt - og følger en dagsorden Dorthe har lagt. Faglige, sociale og opfølgning fra sidst.
- ▶ Stresshåndtering - angsten har i perioder fyldt rigtig meget. Vi har arbejdet med at omstrukturere tanker der stresser.
- ▶ Mentor fra første årgang er lærere der ikke har særlig viden om autisme - nu er der ansat en autismeuddannet mentor; det virker som det gør en forskel.
- ▶ Dorthe - Go between hvilket betyder både elev og lærer støttes

- ▶ Mentor
- ▶ Autismekonsulent
- ▶ Forældre
- ▶ Bostøtte

Betydning af stort batteri

Betydning af lille batteri

- Dorte - hvordan kan vi støtte så energien rækker?

HF elev med ASF

HF elev med NT

▶ Delt opmærksomhed	▶ Helhed i opmærksomhed
▶ Særlige interesseområder	▶ Fleksible interesseområder
▶ Mening	▶ Motivation
▶ Forestillingsevnen svag	▶ Forestillingsevnen god
▶ Anvisninger	▶ Navigere

Samarbejde / Dorthe og

Forudsætter at begge parter er enige om den præmis, at begge er ansvarlige for at byde ind med ideer og løsningsforslag.

Begge parter må være indstillet på at indgå kompromis.

Ansvarsfordelingen er 50 - 50

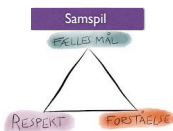
Samspil / Dorthe og

Forudsætter at begge parter er enige om den præmis, at parterne har forskellige roller og dermed opgaver i interaktionen.

Den ene part skal præsentere muligheder og strategier - den anden part skal afprøve og dermed vurdere om det virker.

Ansvarsfordeling er 80 - 20

At tage ansvar / Dorthe og

- ▶ Medbestemmelse - Det kan kræve indblik / en manual, at være medbestemmende.
Lav den så eleven kan få den nødvendige viden.
- ▶ Husk på personen qua autismen har en anderledes forestillingsevne - Det kan være svært, at samle detaljerne til en helhed, når det er om emner / områder der er nye.

At tage ansvar fortsat

- ▶ Medindflydelse - kræver indsigt, oplys hvilke muligheder der er. Giv eleven en oversigt.

At tage ansvar fortsat

- ▶ Selvbestemmelse - husk på at få spurgt ind til betydningen af den beslutning der tages - så eleven kan tage ansvar for sine handlinger

JEG KAN 10 GANGE HERE
END PEDAGOGERNE TRØR
OG 100 GANGE HERE
END HUN TØR TRØR

Tilpasse belastningen

- ▶ Aron Antonovsky

Læreprocesser		Følelsen af sammenhæng
Forudsigelighed	→	Begribelighed
Belastningsbalance	→	Håndterbarhed
Deltagelse	→	Meningsfuldhed

Hjælp til at få overblik

1. Hvad skal du lave?
2. Hvor skal det laves?
3. Hvem skal det laves med?
4. Hvor lang tid?
5. Hvad skal du bagefter?

Fra teori til praksis/ Dorte og

Viser sig ved

- ▶ Tidsfornemmelse
- ▶ Organisering/generalisering
- ▶ Overbliksvanskeligheder
- ▶ Initieringsvanskeligheder
- ▶ Evnen til fleksibilitet

Behov for støtte

- ▶ Tidsperspektivet?
- ▶ Struktur/strategi
- ▶ Systematik
- ▶ Kontinuerlig støtte
- ▶ Giv overblik

Hvad kunne blive bedre?

Dorte og

- ▶ Vejledningen før studievalg
- ▶ Anerkendelse af transporten er en udfordring
- ▶ Flere gymnasietilbud til unge med ASF
- ▶ Mere fokus på hvordan der kan arbejdes med inklusion på gymnasierne
- ▶ Læring i at være gymnasie elev

go between

Tænk i næste step

► Bog der kan anbefales